
Predgovor

Zasluga je Drugoga vatikanskog koncila što je pojam objave oslobodio stanovite apstraktnosti, do koje ga je bilo dovelo neuravnoteženo neoskolastičko privilegiranje informativnog aspekta objave. Objava tako od Drugoga vatikanskog postaje teološkom označnicom za dugu dijalošku povijest Božjeg samopriopćenja ljudima, koje svoj vrhunac ima u Isusu Kristu. Zacijelo i dalje objava označava i komunikaciju temeljnih istina o Bogu, čovjeku i svijetu, no to se razotkrivanje istinâ (*aletheia*) zbiva na način povijesti. Ono se događa postupno, preko povijesnih događanja praćenih proročkim tumačenjima, nutarnjim nadahnućima pa i teološko-mudroslovnim oslušivanjima i razmišljanjima, a posebno preko eshatološkog događaja Isusa Krista i njegove nadahnute interpretacijske recepcije od strane prve zajednice. Pojednostavnjeno rečeno, objava je susret Boga i čovjeka koji teži k preobrazbi svih dimenzija ljudskoga, na osobnoj i kolektivnoj, a u konačnici i na kozmičkoj razini. Ona širi i produbljuje uvide, ali i uspostavlja nove odnose. U njoj događajnost preobražujućeg susreta proleptički već sada na obzoru vjere i nade priopćuje naslućenu stvarnost unutarpovijesno neiskazive eshatološke punine, koja je opisiva kao zajedništvo s Trojedinim, te u njemu sa svim ljudima i cjelinom preobraženog svemira.

Sam događaj Isusa Krista kao normativna punina događanja Riječi Božje dohvatljiv je spoznajno i egzistencijalno svakoj generaciji i svakom pojedincu, zahvaljujući različitim oblicima i sredstvima eklezijalne preobražujuće anamneze (Pismo, Tradicija, sakramenti itd.), koja se zbiva snagom Duha Svetoga. Sastavni dio zajedničarske anamneze objave, kojom vjernici mogu, na neki način, više ili manje djelotvorno, postati suvremenici normativnoga kristološkog zbivanja, jest i trajno nastojanje zajednice oko što dubljeg shvaćanja objave. Jer crkvena zajednica bitno je zajednica međusobnog razumijevanja, ali i razumijevanja stvarnosti, ukorijenjenog u sve dublje, a time i sve primjerenije shvaćanje Kristova

---

događaja. Pritom promjenljivi problemski horizont svijeta, kulturnoga i civilizacijskog okoliša, ali i osobnih kontingentnih situacija, pruža zajednici mogućnost novih iskustava, ali i susreta s novim problemima, iz kojih se potom rađaju i novi načini propitkivanja izvora objave, pa time i same objave. Time se uz potporu Duha, ali i aktiviranjem svih ostalih čimbenika rasta spoznaje objave (*DV 8*) trajno upotpunjuje anamnetičko uranjanje zajednice vjernika u puninu istine i stvarnosti Kristova događaja.

Današnji kulturni, civilizacijski pa i religiozni okoliš karakteriziraju sve intenzivniji i češći susreti kršćana pa i cijele crkvene zajednice s religijama. S druge strane, svjedoci smo da na prostorima kršćanskih zajednica raste broj onih kršćana koji tvrde da su svjedoci izvanrednih nadnaravnih fenomena. Premda se te dvije činjenice međusobno podosta razlikuju strukturom i porijeklom, one su bremenite pitanjima i izazovima upućenima kršćanskim zajednicama. Religije pa i eventualne objave u religijama s pretenzijama na istinu svojega spasenjskog puta i cilja u rastućoj mjeri ulaze u biografski pa i psihološki vidokrug kršćana, tako da međureligijski dijalog sve više ulazi u samu nutrinu pojedinca. Kršćani su suočeni s pitanjem uloge religija u Božjem spasenjskom planu, a time i odnosa govora o objavi u religijama s kristovskom puninom objave. I porast ukazanja na prostorima Crkve također nužno nameće čitavu seriju nezaobilaznih pitanja o odnosu normativne punine objave i tzv. 'privatnih objava': koji stupanj obvezatnosti pripada ukazanjima, koja je stvarna vrijednost ukazanja za crkveni život vjernika određenog razdoblja... Od nemalog je značenja i pitanje može li i u kojoj mjeri poznavanje iskustva objava u religijama, a još više ukazanja pridonijeti boljem poznavanju, u povijesti nikada do kraja spoznajno dohvatljive, punine Kristova događaja, a time i primjerenijemu pa i radikalnijem oblikovanju same kršćanske prakse.

Na ta i druga pitanja pokušali su odgovoriti sudionici Međunarodnoga teološkog simpozija KBF-a u Splitu održanog 26. i 27. listopada 2006. Predavanja predočena na simpoziju moguće je okupiti u tri tematske cjeline.

Prva okuplja prinosne poznavanju nekih problemskih segmenata na razini Pisma i filozofije religije vezanih uz poimanje utemeljiteljske biblijske objave kao takve. Tako M. Vidović proučava značenje mudrosti u Starom zavjetu, zaključujući kako rezultati mudrosnog propitkivanja stvarnosti tvore važnu, antropološki univerzalnu sastavnicu ukupne starozavjetne objave. I. Tadić, želeći pridonijeti boljem poznavanju shvaćanja odnosa vjere i razuma u povijesti filozofije, studira djelo J. Lockeja te pokazuje na koji način taj filozof objašnjava odnos između nadnaravne objave i njezinih tvrdnji, s jedne, te razumski utemeljenih tvrdnji, s druge strane.

U drugu tematsku skupinu spadaju tekstovi koji, temeljeći se na saborskom poimanju pojma objave, pokazuju njegov izdašni interpretacijski potencijal u susretu s relevantnim teološkim temama. H. Sonnemans prikazuje tako komplementarne modele objave i na temelju njih razmišlja o načinu funkcioniranja sveze biblijske objave i spasenjskog događanja u religijama. N. Ciola, polazeći od enciklike *Deus caritas est*, razmišlja o Bogu i njegovu objaviteljskom djelovanju u stvaranju i povijesti na temelju analize strukture i značenja Božje agapičnosti. L. Lies pokazuje kako povijesni oblici posredništva prasakramentalnoga Kristova događaja objave taj događaj donekle relativiziraju te time ostavljaju otvoren prostor za ekumensko promišljanje razlika među crkvama. I. Žižić, pak, uz pomoć fenomenoloških kategorija razmišlja o funkcioniranju 'sakramentalne objave' i njezina načina posredovanja spasenjskog odnosa s pashalnim otajstvom kao središtem objave.

Treći tematski krug okuplja priloge na temu odnosa između normativne utemeljiteljske objave i ukazanja, odnosno 'privatnih objava'. A. Vučković predočava kriterije razlikovanja autentičnih fenomena i obmana koje je ponudio S. Kierkegaard dok se bavio slučajem P. Adlera i njegovim navodnim posebnim objavama. I. Ivanda pokazuje komplementarnost i plodonosnost suradnje mističarke i vidjelice A. von Speyr i teologa H. U. von Balthasara, pridajući tom primjeru određeno paradigmatičko značenje za teologiju. Analizom fenomena ukazanja kao i kriterijima njihove autentičnosti bavi se

---

M. Nikić, koji se pritom nadahnjuje ignacijevskim 'razlikovanjem duhova'. Prikaz teoloških i učiteljskih stajališta glede kriterija i uloge posebnih objava u Crkvi iskazanih tijekom stoljećâ s posebnim osvrtom na odnos normativne objave i 'privatnih objava', ponuđen je u tekstu D. Mora. Ugodno čitanje!

Nikola Bižaca i Nediljko Ante Ančić